

II

(Komunikatai)

TARPINSTITUCINIAI SUSITARIMAI

**Neprivalomi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 ir 291 straipsnių taikymo kriterijai –
2019 m. birželio 18 d.**

(2019/C 223/01)

EUROPOS PARLAMENTAS, EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR EUROPOS KOMISIJA,

kadangi:

- (1) 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija (toliau – trys institucijos) sudarė Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ⁽¹⁾ (toliau – Susitarimas);
- (2) Susitarimo 26 punkte trys institucijos pabrėžė, kad įgyvendinimo ir deleguotieji aktai Sąjungos teisėje atlieka svarbų vaidmenį ir kad, naudojami veiksmingai, skaidriai ir pagrįstais atvejais, šie aktai yra neatskiriama geresnės teisėkūros priemonė, prisidedanti prie teisės aktų paprastinimo, atnaujinimo ir jų veiksmingo bei spartaus įgyvendinimo;
- (3) Susitarimo 28 punkte trys institucijos numatė papildyti Susitarimo priede pateikiamą Bendrąjį susitarimą dėl deleguotųjų aktų, nustatydamos neprivalomus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 290 ir 291 straipsnių taikymo kriterijus;
- (4) atliekant bendrą Susitarimo įgyvendinimo stebėseną pagal jo 50 straipsnį, gali būti rengiamos kasmetinės politinio ir techninio lygmens diskusijos dėl tų kriterijų taikymo;
- (5) nors SESV 291 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad tais atvejais, kai teisiškai privalomi Sąjungos aktai turi būti įgyvendinti vienodomis sąlygomis, tie aktai suteikia įgyvendinimo įgaliojimus Komisijai arba tinkamai pagrįstais konkrečiais atvejais ir Europos Sąjungos sutarties 24 bei 26 straipsniuose numatytais atvejais – Tarybai, neprivalomų kriterijų tikslas – nustatyti skirtumą ne tarp institucijų, kurioms suteikiami įgyvendinimo įgaliojimai, o tarp deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų. Šie neprivalomi kriterijai nėra skirti sąlygoms, kuriomis institucija naudojasi jai pagal atitinkamą Sąjungos teisę, įskaitant pagrindinį aktą, suteiktais įgaliojimais, kaip nors apibrėžti ar apriboti;
- (6) konkrečius SESV 290 ir 291 straipsnių taikymui reikšmingus klausimus ne vienoje byloje jau yra nagrinėjęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ⁽²⁾. Ateityje ta Teismo praktika gali būti plėtojama toliau. Atitinkamais atvejais gali prireikti neprivalomus kriterijus patikslinti atsižvelgiant į Teismo praktiką,

⁽¹⁾ 2016 m. balandžio 13 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

⁽²⁾ *Inter alia*, 2014 m. kovo 18 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą* (dar žinoma kaip *Biocidų byla*), C-427/12, ECLI:EU:C:2014:170; 2016 m. kovo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Parlamentas prieš Komisiją* (dar žinoma kaip *Europos infrastruktūros tinklų priemonės/EITP byla*), C-286/14, ECLI:EU:C:2016:183; 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą* (dar žinoma kaip *Vizų režimo abipusiškumo mechanizmo byla*), C-88/14, ECLI:EU:C:2015:499.

SUSITARĖ:

I. BENDRIEJI PRINCIPAI

1. Šie neprivalomi kriterijai yra trims institucijoms skirtos gairės sprendžiant, ar teisėkūros procedūra priimamuose aktuose turėtų būti nustatyti įgaliojimai priimti deleguotuosius, ar įgyvendinimo aktus, taigi ar pagal SESV 290 straipsnį turėtų būti suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, ar pagal SESV 291 straipsnį – įgyvendinimo aktą.
2. Kiekvienu atveju numatomo akto pobūdis turi būti nustatytas atsižvelgiant tiek į jo, tiek į paties teisėkūros procedūra priimamo akto tikslus, turinį ir kontekstą.
3. Kompetenciją nuspręsti, ar naudoti deleguotuosius arba įgyvendinimo aktus ir kokia apimtimi juos naudoti, turi teisės aktų leidėjas, neviršydamas SESV nustatytų ribų. Taigi nustatyti, ar Komisijai suteikti įgaliojimus priimti deleguotuosius aktus, ir įvertinti, ar reikės suteikti įgaliojimus užtikrinti, kad teisėkūros procedūra priimtas aktas būtų įgyvendintas vienodomis sąlygomis, turi teisės aktų leidėjas.
4. Jei teisės aktų leidėjas mano, kad tam tikra nuostata turėtų būti sudedamoji pagrindinio akto dalis, jis gali nuspręsti tą nuostatą įtraukti į priedą. Teisės aktų leidėjas neprivalo teisėkūros procedūra priimamuose aktuose pateikti priedų ir gali nuspręsti vietoj to priimti atskirus aktus, tačiau trys institucijos primena, kad teisėkūros procedūra priimamo akto struktūra turėtų atitikti Susitarime nustatytus bendruosius išpareigojimus ir tikslus užtikrinti, kad teisės aktai būtų paprasti, aiškūs ir nuoseklūs, prieinami, suprantami piliečiams, administracijoms ir įmonėms, praktiškai įgyvendinami ir nepriklausomi nuo įgaliojimų suteikimo. Tai jokių būdu neriboja teisės aktų leidėjo galių.
5. Esminiai teisėkūros procedūra priimamo akto elementai turi būti nustatyti pagrindiniame akte. Todėl Komisijai negali būti suteikti įgaliojimai nustatyti taisykles, kurioms priimti reikalingi politiniai sprendimai, priskirtini Sąjungos teisės aktų leidėjo atsakomybės sričiai, pavyzdžiui, todėl, kad tai reikalauja palyginti skirtingus interesus, remiantis įvairiapusiu vertinimu⁽³⁾. Naudodamasi deleguotaisiais arba įgyvendinimo įgaliojimais, Komisija privalo visapusiškai paisyti įgaliojimus suteikiančio akto esminių elementų⁽⁴⁾.
6. Teisėkūros procedūra priimamu aktu įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus gali būti suteikiami tik Komisijai.
7. Kriterijų sąrašas neturėtų būti laikomas baigtiniu.

II. KRITERIJAI

A. VISUOTINIO ARBA INDIVIDUALAUS TAIKymo AKTAI

1. Deleguotieji aktai gali būti tik visuotinio taikymo. Individualaus taikymo priemonės negali būti nustatomos deleguotaisiais aktais.
2. Įgyvendinimo aktai gali būti individualaus arba visuotinio taikymo.
3. Aktas laikomas visuotinio taikymo, jei jis taikomas objektyviai apibrėžtoms aplinkybėms ir sukelia teisinės pasekmės bendrai ir abstrakčiai apibrėžtoms asmenų kategorijoms⁽⁵⁾.

B. TEISĖKŪROS PROCEDŪRA PRIIMAMŲ AKTŲ, ĮSKAITANT JŲ PRIEDUS, PAKEITIMAI

1. Jei teisės aktų leidėjas suteikia Komisijai įgaliojimus iš dalies pakeisti teisėkūros procedūra priimamą aktą, naudodamasi tais įgaliojimais ji gali priimti tik deleguotuosius aktus⁽⁶⁾, įskaitant ir tuos atvejus, kai tie įgaliojimai iš dalies pakeisti aktą yra susiję su priedais, nes jie yra sudedamoji teisėkūros procedūra priimamo akto dalis.
2. Deleguojant įgaliojimus iš dalies pakeisti teisėkūros procedūra priimamą aktą Komisijai suteikiami įgaliojimai pataisyti arba išbraukti neesminius to akto elementus, kuriuos įtvirtino teisės aktų leidėjas⁽⁷⁾. Pakeitimai gali būti tam tikrų teisėkūros procedūra priimamo akto neesminių elementų įterpimas ir papildymas arba jų išbraukimas ar pakeitimas kitais.

⁽³⁾ 2012 m. rugsėjo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Komisiją*, C-355/10 P, ECLI:EU:C:2012:516, 64, 65 ir 76 punktai; 2017 m. liepos 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Čekija prieš Komisiją*, C-696/15 P, ECLI:EU:C:2017:595, 78 punktas; 2017 m. gegužės 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo 15, C-44/16 P, ECLI:EU:C:2017:357, 61 ir 62 punktai.

⁽⁴⁾ 2017 m. gegužės 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dyson prieš Komisiją*, C-44/16 P, ECLI:EU:C:2017:357, 65 punktas.

⁽⁵⁾ 2012 m. birželio 14 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Stichting Natuur en Milieu ir Pesticide Action Network Europe prieš Komisiją*, T-338/08, ECLI:EU:T:2012:300, 30 punktas; 2013 m. kovo 7 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Bilbaina de Alquitranes ir kt. prieš ECHA*, T-93/10, ECLI:EU:T:2013:106, 32 ir 56 punktai.

⁽⁶⁾ 2014 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Komisiją*, C-65/13, ECLI:EU:C:2014:2289, 45 punktas; 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-88/14, ECLI:EU:C:2015:499, 31 punktas.

⁽⁷⁾ 2016 m. kovo 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Komisiją*, C-286/14, ECLI:EU:C:2016:183, 42 punktas.

C. PAPILDOMOS TAISYKLĖS, KURIOMIS PAPILDOMAS PAGRINDINIS AKTAS

Priemonės, kuriomis patvirtinamos papildomos taisyklės, papildančios arba detalizuojančios turinį ir patenkančios į pagrindiniame akte apibrėžtą reglamentavimo sistemą, turėtų būti nustatomos deleguotuosiuose aktuose. Tai turėtų būti taikoma priemonėms, kurios daro esminį poveikį pagrindiniame akte išdėstytoms normoms ir suteikia galimybę Komisijai sukonkretinti pagrindinį aktą su sąlyga, kad jomis nekeičiami jo esminiai elementai.

D. PAPILDOMOS TAISYKLĖS, KURIOMIS ĮGYVENDINAMAS PAGRINDINIS AKTAS

Kita vertus, papildomos taisyklės, kuriomis, išsamiau nustatant pagrindinio akto turinį, tačiau nedarant poveikio teisinės bazės turiniui, įgyvendinamos arba vykdomos tame akte jau nustatytos taisyklės, turėtų būti nustatomos įgyvendinimo aktuose. Tai turėtų būti taikoma tais atvejais, kai teisės aktų leidėjas yra nustatęs pakankamai tiksliai taisykles, pavyzdžiui, tais atvejais, kai jis yra nustatęs pagrindines sąlygas ir kriterijus.

E. AKTAI, KURIAIS NUSTATOMA PROCEDŪRA, METODAS ARBA METODIKA

1. Priemonės, kuriomis nustatoma procedūra (t. y. ko nors atlikimo arba pasiekimo būdas, kad būtų gautas tam tikras pagrindiniame akte nustatytas rezultatas), gali būti nustatytos arba deleguotuoju, arba įgyvendinimo aktu (arba net gali būti pagrindinio akto esminis elementas), atsižvelgiant į jų pobūdį, tikslus, turinį ir kontekstą.

Pavyzdžiui, priemonės, kuriomis nustatomi procedūros elementai, papildantys arba detalizuojantys pagrindinio akto turinį ir patenkantys į pagrindiniame akte apibrėžtą reglamentavimo sistemą, turėtų būti nustatomos deleguotuosiuose aktuose.

Kita vertus, priemonės, kuriomis, nustatant procedūrą, užtikrinamas vienodas pagrindiniame akte nustatytos normos įgyvendinimas, turėtų būti nustatomos įgyvendinimo aktuose.

2. Analogiškai, įgaliojimai nustatyti metodą (t. y. reguliarią ir sistemingą ko nors atlikimo būdą) arba metodiką (t. y. metodų nustatymo taisykles) gali būti nustatomi deleguotaisiais arba įgyvendinimo aktais, atsižvelgiant į jų pobūdį, tikslus, turinį ir kontekstą.

F. AKTAI, SUSIJĘ SU PAREIGA PATEIKTI INFORMACIJĄ

Priemonės, susijusios su pareiga pateikti informaciją, gali būti nustatomos arba deleguotajame, arba įgyvendinimo akte (arba net gali būti pagrindinio akto esminis elementas), atsižvelgiant į jų pobūdį, tikslus, turinį ir kontekstą.

Pavyzdžiui, priemonės, kuriomis nustatomos papildomos taisyklės, papildančios pareigos pateikti informaciją turinį, turėtų būti nustatomos deleguotuosiuose aktuose. Tai paprastai bus taikoma papildomiems neesminiams elementams, kurie daro esminį poveikį pareigai pateikti informaciją.

Kita vertus, tokios priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad pareiga pateikti informaciją būtų vykdoma vienodai, kaip formatas ir techninės priemonės, turėtų būti nustatomos įgyvendinimo aktuose. Pavyzdžiui, tais atvejais, kai pagrindiniame akte pakankamai tiksliai nustatyta pareigos pateikti informaciją esmė, priemonės, kuriomis detalizuojama, kokia informacija turi būti pateikta, kad būtų užtikrintas duomenų palyginamumas arba veiksmingas pareigų vykdymas, turėtų būti nustatomos įgyvendinimo aktuose.

G. AKTAI, SUSIJĘ SU LEIDIMAIS

Priemonės, susijusios su leidimais, pavyzdžiui, dėl produktų ar medžiagų, gali būti nustatytos arba deleguotuoju, arba įgyvendinimo aktu (arba net gali būti pagrindinio akto esminis elementas), atsižvelgiant į jų pobūdį, tikslus, turinį ir kontekstą.

Individualaus taikymo leidimai gali būti nustatomi tik įgyvendinimo aktais. Visuotinio taikymo leidimai, su kuriais susijęs Komisijos sprendimas yra grindžiamas pagrindiniame akte pakankamai tiksliai apibrėžtais kriterijais, turėtų būti nustatomi įgyvendinimo aktais.

Visuotinio taikymo leidimai, kuriais papildomas pagrindinis aktas ir kurie neapsiriboja vien pagrindiniame akte nustatytų kriterijų taikymu, tačiau kuriais kartu papildomas pagrindinio akto turinys (neviršijant suteiktų įgaliojimų), turėtų būti nustatomi deleguotaisiais aktais.

III. ŠIŲ KRITERIJŲ TAIKymo STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

1. Trys institucijos kartu reguliariai stebės, kaip taikomi šie kriterijai.

2. Jei atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikos pokyčius bus būtina, trys institucijos, laikydamosi atitinkamos savo vidaus tvarkos ir atitinkamais atvejais pasitelkdamos specialią kompetenciją šioje srityje turinčius savo organus, peržiūrės šiuos kriterijus.
-